

TABOR ima vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 12. uri z dnevnim naslednjega dne ter stane opolnočno 180 K, polnočno 90 K, stransko 45 K, mesečno 15 K. Inerati po dogovoru. Pri večkratni objavi popust.

Naravn. se pri upravi "TABORA", MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

TABOR

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, 1. nadstropje. Telefon intern. št. 278. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje, dno. Telefon št. 24. BHS poštnoštevilni znak št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne ozira. — Rokopis se ne vrne.

Leto: II.

Maribor, sreda 4. maja 1921

Številka: 100.

Napredni inteligenci v uvaževanje.

(Dopis z dežele).

Razumniki, ki je v stiku z ljudstvom, pozna neveselo dejstvo, da se še dobi mnogo nevednežev, ki godrnjajo ob vsaki priliki čez našo kraljevino, čez vladno, čez Hrvate, čez Srbe, čez davke in tako naprej ter namigavajo na dobrine minule dobe pred vojno, če sto tudi na neke ugodnosti, ki jih baje uživajo naši severni sosedi v svoji razdrapani republiki. Če inteligentni človek takega malkontenta zavrne kratkomalo s par opazkami, ne doseže navedno nič; kar tako ni mogoče izpreobrniti nevednega Savla v pametnega Pavla. — Kdor hoče uspešno paralizirati take perverzne nazore preprostega ljudstva, se mora predvsem pogledati v njegovo dušo, spoznati ljudsko psiho, potem pa nastopiti z neizpodbitnimi dokazi iz zgodovine in sociologije.

Glavni vzrok malkontentstvu, ki ga nahajamo med narodom, je splošno nepoznanje zgodovine našega troimenega naroda in suženjski duh, ki so ga Nemci pod habsburško vladno vcepili stoletja našemu narodu v kri in meso; končno pa tudi nedostatna splošna izobrazba na narodnostni podlagi. — Na kmetih imamo sicer dokaj raznih kulturnih društev in organizacij in smo jih imeli tudi pred prevratom. Ta društva so delovala in še delujejo sicer hvalevredno, ponekod uprav poštvalno in njihova zasluga je več ali manj, da se je v masi naroda razširila in ohranila narodna zavednost, da so bile njive kolikortoliko zorane in pripravljene, ko je prišel sejalec...

Po večini so ta društva — bodisi narodna ali klerikalna — z raznimi gledališkimi predstavami, s petjem ali celo z godbo (tamburanjem) skrbela predvsem za zabavo svojih članov in posetnikov raznih prireditvev, klerikalna pa zlasti za politično vzgojo v nečedne strankarske namene; s tem je bilo kulturno delo navadno opravljeno.

V tem smislu in duhu se deluje za narod večinoma tudi še v današnji dobi — po osvobođenju. Vprašajmo se pa, če to zadostuje, če odgovarja narodno-vitalnim in državnim interesom? Moje in najbrž mnogih drugih somišljenikov mnenje je, da ne; poleg opisanega bo treba kulturno delovanje naprednih činiteljev razširiti še na čisto drugo, obsežno polje. Nujno potrebno je razširiti in poglobiti splošno ljudsko izobrazbo v jugoslovenskem duhu in okrepiti čut za naše državljanstvo. V prvi vrsti pa je treba seznaniti naše ljudstvo z zgodovino našega troimenega naroda ter s socialnim njegovim položajem v preteklih dobah. To znanje manjka masi našega ljudstva najbolj! Z gotovostjo pa smemo trditi a priori, da bi tako znanje dalo mišljenju in čustvovanju preprostega ljudstva pravo smer, mu vzbudilo in okrepilo državljanski čut, ki ga dandanes še mnogokje pogrešamo, nedvomno pa bi tudi izginilo z dnevnega reda ono neumestno, čisto že ogabno zabavljanje čez to in ono, ki prihaja največ iz troimenega naroda in socialnega položaja kmetijskega stanu v prejšnjih dobah bi pospešilo našo konsolidacijo ter

Prva prihodnja seja ustavnega odseka.

LDU Beograd, 2. maja. Po sporazumu med predsednikom ustavotvorne skupščine dr. Ribarjem in predsednikom ustavnega odseka dr. Ninčevićem se vrši prihodnja seja ustavnega odseka v soboto, dne 7. t. m. Na tem sestanku

se bodo pretresali dodatni izpreminjevalni predlogi vsaj za prvi oddelek ustave, tako da bi se moglo takoj po glasovanju o načelni strani ustavnega narčta preiti v podrobno debato.

Vprašanje izpopolnitve mesta vojn. ministra.

LDU Beograd, 2. maja. Vprašanje izpopolnitve mesta vojnega ministra je odloženo do povratka odsotnih ministrov v Beograd. V političnih krogih prevladujeta dosedaj dve struji. Prva se zavzema za to, da naj bi se

imenovala za vojnega ministra civilna oseba iz vrst parlamenta, dočim se zavzema druga struja za to, da naj postane vojni minister zopet bivši minister general Hadžić.

Naše meje proti Italiji določene.

TIP Benetke, 2. maja. Italijansko-jugoslovenska razmejitvena komisija je dokončala svoja uvodna posvetovanja pri katerih je prišlo do popolnega sporazuma glede meje med Italijo in Jugoslavijo v odseku Slovenije. Natančna meja se bo držala načeloma razvodij, vendar pa se bodo manjše podrobnosti določile komaj na licu mesta ter se bo jemalo v poštev tudi upravi-

čene zahteve interesiranega obmejnega prebivalstva. General Maister, član jugoslovenske delegacije je odpotoval v Bakar, kjer se prično uvodna pogajanja glede razmejitve med Jugoslavijo in Reko ter Italijo in Reko. Kakor se splošno sodi, bodo meje Reke določene še pred izvolitvijo novega italijanskega parlamenta.

Mobilizacija letnika 1919 v Franciji.

LDU Pariz, 2. maja. (Agence Havas.) Takoj po svojem povratku s seje vrhovnega sveta ob 21.45 uri je Briand vojnemu ministru Barthouju brzojavil, naj nemudoma izda povelje za vpoklic letnika 1919. Z ozirom na to poročilo je vojni minister sklenil vpoklicati

letnik 1919 z individualnimi povelji. — Vsakdo, ki je prejel povelje, se mora podati v svoj mobilizacijski okraj, ki ga predpisuje mobilizacijsko povelje. Vpoklicani se takoj opremijo in oborože. Uvrščeni bodo v dopolnilne oddelke, ki so namenjeni za rensko armado.

Besedilo sprejete Knoxove resolucije.

LDU Pariz, 2. maja. "New York Herald" priobčuje besedilo Knoxove resolucije, ki jo je sprejel ameriški senat. Resolucija obsega štiri točke: Prve tri se nanašajo na vzpostavitev miru z Nemčijo. Četrta točka pa vsebuje razveljavljenje kongresa z dne 7. dec. 1918, s katerim so Zedinjene države naznanile bivši

Avstro-Ogrski, da se nahajajo z njo v vojnem stanju. S tem je vojno stanje končano in morejo se začeti pogajanja z nasledstvenimi državami, da se vzpostavijo prijateljske razmere in trgovinski odnosi med Zedinjenimi državami ter narodi bivše avstro-ogrske monarhije.

Ribarjevo potovanje v Južno Srbijo.

LDU Beograd, 2. maja. Na poziv strankarskih odborov in nekaterih občin Južne Srbije bo odpotoval jutri popoldne predsednik ustavotvorne skupščine dr. Ivan Ribar v notranjost Srbije, kjer namerava prirediti več shodov, da informira narod o političnem položaju. Najprej bo potoval v Niš, kjer ga bo čakal prvi tajnik skupščine, poslanec Agatánović, nakar bo nadaljeval pot v Leskovac, Kragujevac, Skoplje, Kumanovo in nekatera druga važna mesta. V Beograd se povrne v soboto.

Položaj na Reki.

TIP Zagreb, 3. maja. Iz Bakra poročajo, da se je položaj na Reki tekom zadnjih par dni izboljšal, ker so fašisti odšli, drugi razgrajči pa se boje Jugoslovenov, o katerih se na Reki splošno govori, da bodo zasedli mesto, ako ne zavladal mir. Zdi se, da se tudi oficijelni italijanski krogi zavedajo opasnosti situacije, ker so poslali v Bakar k Zanelli svojega odposlanca, s katerim je Zanella diže časa konferiral, včeraj pa je Zanella odšel na pogajanja k italijanskemu reškemu poslaniku. Pogajanja so se vršila na torpedovki na odprtem morju. V krogih Zanellijeve vlade v Bakru se zatrjuje, da je pripravljena Italija podpirati njihovo akcijo, koliko je na tem resnice pa bo pokazala komaj bližja bodočnost.

Nov dvanajstdnevni rok Nemčiji.

TIP London, 2. maja. Vrhovni svet se je po daljšem posvetovanju med katerim je došlo do sporazuma med Briandom in Lloyd Georgeom, zedinil v sklepu, da se dovoli Nemčiji dvanajstdnevni rok. Na predvečer dvanajst dni mora Nemčija sprejeti vse pogoje, ki jih je naznanila reparacijska komisija.

Stavka v Gradcu.

DKU Gradec, 2. maja. Delavci obeh mestnih železnic so danes stopili v stavko, ker niso bile izpolnjene njihove mezdne zahteve.

Stavka v Gornji Sleziји.

LDU Katowice, 2. maja. (Wolfowgrad.) Po dosedanjih poročilih stavka okrog 80 odst. rudarjev gornjeslezijskega industrijskega ozemlja. Od 240.000 delavcev jih ne dela 190.000.

Grški kralj bo odstopil?

TIP Pariz, 2. maja. "Petit Parisien" poroča iz Londona: Vest Exchange Telegrapha javlja iz Aten, da odide po poročilu lista "Prawos" ministrijski predsednik Gunaris po svojem povratku iz Smirne v London, da se pogaja glede odstopa kralja Konstantina.

Železniška stavka v Primorju.

TIP Trst, 2. maja. Železničarski štrajk traja neizpremenjeno dalje. Položaj je še vedno nerazjasnjen. Železniška direkcija je poslala v Trst nekaj strokovnjakov, da prouče situacijo. V nedeljo ob 4. uri popoldne so imeli železničarji sestanek, kateremu je prisostvoval tudi tajnik gospodarskega sindikata železničarske organizacije. Prisotnost tajnika se spravlja v zvezo s kombinacijo o možnosti pogajanj med železničarji in državnimi funkcionarji.

Povišanje železn. tarifov v Avstriji.

TIP Dunaj, 2. maja. Predlog za zvišanje osebnih in tovornih tarifov na državni železnicih se predloži odseku za prihodnje dni. 100 odst. zvišanje osebnih pristojbin in pristojbin za prtljago stopi v veljavo že s 1. julijem. Pristojbine za tovorni promet, ki se bodo zvišale za približno 70 odst., stopijo v veljavo meseca julija ali najkasneje s 1. avgustom.

odstranilo mnogo vzrokov, ki še dandanes v splošnem ovirajo naše popolno notranjo ujedinjenje.

Poleg zgodovine naj bi se predavalo o naših pesnikih in pisateljih kot narodnih probuditeljih, naj bi se čitale njihove vzpodbudne pesmi in vsaj odlomki večjih del; snovale naj bi se po deželi knjižnice z izbranim čtivom itd. Pogosto bi se tudi nudila prilika pogovoriti razne politične struje; relativni pomen in zasluge raznih političnih strank, prezanimive narodne šege in običaji naših bratov Srbov in Hrvatov, pa tudi poglavje o demagoškem stremljenju klerikalizma... Kdor razpolaga z zadostnim strokovnim znanjem, lahko vrh tega prireja predavanja iz kmetijske stroke, narod mu bo hvaležen tudi za to!

Taka predavanja bi morala biti dobro pripravljena, pojujudo in brez frazarije in zlasti pregledna. Zasnovana bi morala biti tako, da bi si povprečni slušatelj mogel ustvariti pregled ter da bi si v spominu odnesel dispozicijo in njo vsaj temeljne stavke. Vršila naj bi se predavanja v šolah na kmetih, saj je baš šola ona narodna institucija, iz katere naj izvira ljudstvu splošna izobrazba; so pa tukaj na razpolago tudi razna učila in nazorila.

Kdo naj opravlja to potrebno in hvalevredno narodno delo? Samoučno ne moremo računati s klerikalno inteligenco, zakaj ta se briga vedno le za svojo egoistično — strankarsko politiko; ona stremi bolj za avtonomijo in državno razcepljenje nego za državno edinstvo in naše popolno ujedinjenje. Dejstva govore!

V označeno delo za širjenje in poglobljenje splošne narodne izobrazbe naj se idealno-pošrtvovalno vprežejo naši napredni inteligentje, predvsem naše napredno učiteljstvo, ki se zaveda svojih narodnih dolžnosti izven šole, in to brez razlike spola in starosti! Treba pa je prijeti za delo takoj ter je vztrajno nadaljevati brez ozira na levo in desno. Skrajni čas je, da se v polni meri uresniči besede poverjenika dr. Frana Skaberneta: »Vsi se zavedajmo, da je tako delo naša sveta patrijotična dolžnost; učiteljstvo naj se pa še posebej zaveda, da je državo gradeč in vzdržujoč element!«

Narodni socialist:

Na naslov NSS!

»Gorje stranki, ki bi v tem oziru prevarila zaupanje svojih volilcev.« Tako zaključuje svoj članek pod gornjim naslovom dopisnik v »Jugoslaviji« z dne 29. aprila t. l. Cel članek je podoben nožu, katerega ostrina je naperjena proti JDS. — Z grozo se mora prijeti za glavo človek, ki pozna plemenite namene, v katere se je NSS ustanovila. Komaj dobro leto strankinega obstoja, pa že taki izbruhi sovražstva proti posestrimi, kateri se mora vendar priznati, da nas je očuvala zla, ki so nam ga pripravljale one stranke, katere kliče sedaj na pomoč v imenu NSS proti JDS pisec imenovanega članka v »Jugoslaviji«. Ga je li v to pooblastila NSS?

Pisec članka pod gornjim naslovom pravi med drugim: »Breznačelni, na sami korupciji, terorizmu in obrabljenih predvojnih frazah temelječi JDS-arski liberalizem je bil vržen ob tla...«

Da-li je ta človek pomislil kaj piše, ko je to zapisal? Ne verjamem, ker če bi pomislil in če bi bil res duševni pristaš NSS, kaj takega zapisal ne bi, a še manj bi zval vse temne sile na pomoč proti stranki, katere pristaš je bil pod Avstrijo sam, če je bil le trohico zaveden Slovenec. Ne odobravam v polnem obsegu načina, ki so se ga posluževali poedinici pisci v JDS glasilih pred volitvami, a naravnost gnjusna se mi pa zdi vsebina goriimenovanega članka. Takega tona se do danes najhuji sovražniki JDS niso posluževali, pa je bilo to najmanj pričakovati od stranke oziroma v njenem imenu, ki je tudi narodna.

Gospodje, kam plovete? Streznite se in ne pustite poedinca na tako surov in protinaroden način pisati v imenu stranke. — NSS je vendar še mlada, polna upanja na boljšo bodočnost, ki naj bi prinesla našemu zavednemu proletarcu na narodni podlagi ono, kar ni in nebi nikdar dosegel na podlagi internacionalne. Sveta dolžnost NSS je, da vkupi pod svoje okrilje naš proletarijat in ga privede na ono stopnjo, na katero spada pošten in narodno-zaveden delavec v lastni državi. Če se bode pa NSS, oziroma nje vodstvo, postavilo v bojno vrsto ramo ob rami z onimi strankami, katere iztrebiti si je ravno NSS ob nastanku nadela nalogo, potem bi pač bilo bolje, da se ni nikdar ustanovila. Ker poznam naše zavedno delavstvo, sem popolnoma prepričan, da ene takih izbruhov osebnega sovraštva proti sorodni stranki ne odobrava in ga nikdar odobravalo ne bo, še manj bi pa odobravalo, da bi vsled osebnih stvari poedinic oseb stranka zašla med sovražnike, ki na tak spor že komaj čakajo.

Narodno-socialna stranka je vsled zadnjih dogodkov zašla v preizkušnjo in če bode iz nje izšla vsaj tako čista, kakor je bila pred njo, bode to gotovo razveselilo vsakogar, komur je le količjak res ležeče na tem, da se naš proletarijat organizira na narodni podlagi in gre vsaj paralelnim putem z JDS, ki je vendar edina narodno-napredna stranka, proti začrtanemu cilju, ki je edinstvena Jugoslavija, močna na znotraj in zunaj, ki naj postane Eldorado vsem zavednim svojim članom, brez razlike stanu. Boj proti domačemu kapitalizmu je brezpomemben, ker nas mora le veseliti, če ostane kapital v rokah naših ljudi, nikakor pa, da bi s tujim kapitalom operirali naši sovražniki — v naši državi. Naš kapital naj živi tudi naš proletarec, ker vedno je bolje, če služim lastnega brata,

Napoleon Bonaparte.

Dne 4. in 5. t. m. se vrše v Parizu velike slavnosti. Francija slavi stoletnico smrti svojega velikana, prvega francoskega cesarja Napoleona Bonaparte. Že več tednov se je pripravljala Pariz na dan 5. maja. Pariz ljubi pompozne prireditve in obožuje simbole. — Pariz ne pozablja na grobove mrtvih genijev. Zato se pripravljala, da tudi Napoleonov spomin počasti s pompom in sijajem. Napoleon počiva v srujeni Parizi, v Pantheonu. Tam so shranjene njegove kosti, edini ostanek tega silnega žarišča energije, žarišča, ki je preobrazilo vso tedanjo Evropo.

Napoleon spada danes v preteklost in tudi največji francoski republikanec lahko goji kult njegove osebnosti. Narod mu je odpustil grehe. Svetovna zgodovina lahko danes brez antipatije poroča o njegovem velikem življenjskem delu. Pred par desetletji je to bilo težko, ob njegovi smrti še težje. Sicer pa je to pri vseh herojih tako. Heroj ima navadno samo eno odkritosrčno prijateljico in ta je — smrt. Vsi drugi se mu lažejo, ker so pod njim in se ga boje. Smrt je edina, ki ga rehabilitira v očeh množice; edina, ki mu izprosi odpustanje in priznanje.

Danes, v dobi popolnega prenavljanja v smislu demokratičnih idej, v dobi socializma, se ne navdušujemo za kult herojev, ki je bil osebno romantičen toliko na srečo. Mi vemo, da je velik mož produkt razmer in da zajema vso svojo moč iz mase, ki mu služi na potu za njegovimi cilji.

kakor pa tujca. Vsled tega se mi zdi napadi v »Jugoslaviji« brezpomembni, nepotrebni in za stranko, kakor tako, skrajno škodljivi.

Iz vsakega članka, ki je naperjen proti JDS, naravnost silijo na dan osebne zadeve poedinic ljudi, ki stranko izrabljajo v svoje osebne namene. Za take zadeve se pa NSS prav gotovo ni ustanovila in tudi nadalje ne sme služiti, če hoče, da bo dosegla svoj cilj. — Nas, ki ljubimo svoj dom kakor samega sebe, mora pa le razveseliti, če bi odgovarjalo resnici namigavanje, da hoče delavstvo, ki je še danes organizirano pod okriljem v naši državi brezpomembnega internacionalizma, to pregrešno pot vendar enkrat zapusti ter se pridruži narodnim strankam. Najbolj bi pa morala to pozdraviti ravno NSS, katere sveta dolžnost je, da za tem naravnost stremi. Še enkrat torej: NSS ne more in tudi ne sme služiti poedinim osebam za ščit, ko gre za njihove osebne zadeve. Kakor hitro bi bil to slučaj, se je prenehala boriti za ono, za kar je bila ustanovljena.

Notranja in zunanja politika.

* Govor dr. Trumbića. »Beograjsko časopisje« z živahno razmotriva o govoru dr. Trumbića, ki ga označujejo politični krogi kot eden najodličnejših govorov, kar jih je bilo v ustavotvorni skupščini. Dr. Trumbić je govoril kot diplomat in politik svetovnega kova. Sicer so nekateri njegovi nazori teoretične vrednosti in osnovani na individualni noti, osobito ker dr. Trumbić nima za seboj širjih ljudskih plasti, vendar je v splošnem ta govor pravi parlamentarni dogodek. »Politika« naglašja, da je doktor Trumbić obsodil avtonomizem in federalizem kot nezdružljivi formi za narodno jedinstvo in da je priznal potrebo ustave, ki jo ustvari parlamentarna večina. Sovinistično razpoloženi »Balkan« piše, da je dr. Trumbić največji Hrvat, večji nego Starčević, Strossmayer in drugi. On da veruje v Veliko Hrvatsko, katero je rešil pred usodo premagancev s tem, da jo je naslonil na Srbijo. Sicer pa priznava dr. Trumbiću široko koncepcijo idej in politično zmožnost. Zagrebska »Slobodna Tribuna« je objavila ta peturni govor v celoti.

* Trianonska mirovna pogodba še vedno ni ratificirana. Kakor smo zadnjič poročali, je bila ratifikacija v an-

gleški zbornici sprejeta, v francoski zbornici pa preložena. Nekateri listi namigujejo, da je francosko zavlačevanje v posebni zvezi z udeležbo Češkoslovaške na sankcijah proti Nemčiji. Francija je baje obljubila Češkoslovaški investne koncesije na račun Madžarske. Zlasti bi prišlo v pretres vprašanje koridorja. Vendar je malo upanja, da bi zavezniške vlade pogazile trianonsko mirovno pogodbo, ker bi na ta način spravile v nevarnost tudi senžermensko. Zaradi tega se upravičeno vprašujemo: čemu zavlačujejo ratifikacijo mirovne pogodbe?

* Zapadna Ogrska. Pred par dnevi je bilo avstrijsko časopisje zelo vznemirjeno radi vesti, ki je prišla iz tzv. Burgenlanda, t. j. ogrskega ozemlja, ki pripade Avstriji, da pripravljajo tamošnji velikomadžarski krogi puč po znanem D'Annunziem vzorcu. Dunajska brzojavna Informacija doznava sedaj natančnejše podatke o pripravah, ki so se izvršile v sporazumu s sedanjo madžarsko vlado, katere je, kakor smo že poročali, skozinskoz karlistična. Na tajni konferenci, ki se je vršila pred enim tednom v Budimpešti in katere so se udeležile najodličnejše oficijelne in neoficijelne osebe sedanje Madžarske, je bilo sklenjeno, da bo polkovnik Lehar neposredno pred izročitvijo Zapadne Ogrske insceniral puč in okupiral Zapadno Ogrsko v imenu avtohtone provizorne vlade. Ta vlada bi takoj razpisala volitve in proglasila priključenje k Madžarski. Na dotični konferenci so bile določene vse podrobnosti in posamezni magnati so zagotovili visoke denarne podpore. — Ta vest ni neverjetna. Madžari so mojstri v takih spletkah. Na njihovo veliko srečo je Avstrija brez moči. Če bo Leharjev puč uspel, bo morala Avstrija iskati pomoč pri antanti ali se pa za vedno odreči Zapadni Ogrski. Antanta bo seveda zahtevala garancije z ozirom na avstrijsko gibanje za priključenje. Avstrija utegne tedaj priti še v hude škripce. Posledica puča pa bo, da bo ideja habsburške restavracije pridobila novo močno oporo. V tem smislu je to tudi vprašanje za našo državo.

* Demonstracije pred madžarskim poslaništvom na Dunaju. Manjša skupina komunističnih udeležencev na nedeljskih majskih slavnostih na Dunaju je skušala pri obhodu iz Zingstraše vdreti

v Bankgasse, kjer se nahaja madžarsko poslaništvo, a je bila od redarstva ustavljena. Kakih 20 mladih, dozdaj še neznanih ljudi je na strani te ulice razkropljeno dospelo pred madžarsko poslaništvo in začelo demonstrirati ter metati kamenje v okna, nakar so zbežali, predno jih je mogla policija kognoširati.

* Kriza nemške vlade. »Vossische Zeitung« poroča, da dr. Simons odstopi takoj, ko pride iz Washingtona odgovor na noto nemške vlade. Z njim bo odstopil tudi državni kancelar, ki se popolnoma strinja z dr. Simonsovo zunanjo politiko. Sprememba v vladi bo za sedaj samo osebna, koalicija ostane nedotaknjena. Na dr. Simonsovo mesto stopi pariški poslanik Müller.

Zanimivosti.

Naročeni morilec goljuf. Različni so vzroki, ki dovedejo do samopora in ravnotako so različni tudi sredstva, katerih se poslužujejo samomorilci, da si končajo nit nehalnega življenja. Gotovo pa je, da je med nami tudi mnogo takih ljudi, ki bi izvršili samomor, če bi imeli za to potreben pogum. Življenje stare device je vsekakor malo vabljivo in za to ni čudno, da se je stara device spoznala, da se kraljevič, katerega je čakala, da jo reši samote, ne pojavi, naveličala lastne sitnosti, ki je neizogibna lastnost žensk njene vrste ter sklenila končati svoje brezplodno in samotno življenje. Toda kako, ko pa ni imela poguma za to. Premišljevala je dolgo in končno je prišla na dobro misel. Sklenila je, da poišče človeka, ki bi ji prot primeru nagradil prerezal nit življenja. Nekaj časa je iskala zaman takega človeka, no, končno pa ga je vendarle našla v osebi nekoga kemika, ki je bil v principu za ta načrt pripravljen, ni pa soglašal z njeno zahtevo, naj ji odreže glavo. Kot kemiku se mu je zdelo mnogo boljše in praktičnejše nasuti ji v usta strupa. Ona pa se za zastrupljanje ni dala pridobiti in tako so se pogajanja prekinila. Toda kljub temu ni odnehala od svojega sklepa. Poiskala je drugega, ki je bil tudi pripravljen stopiti ž njo v pogajanja. Toda tudi ta je bil proti obglavljenju ter ji je predlagal, da jo raj vtopi v vodi. Ker je spoznala, da najbrže ne bo dobila nikogar, ki bi bil pripravljen jo obglaviti, se je končno sprijaznila tudi s smrtjo v vodi in pričela sta se pogajati za nagrado. Mož je zahteval 2000 ameriških dolarjev, kar se je zdelo devici seveda preveč, končno pa je na to vseeno pristala, kakor tudi na to, da mu izplača 1500 dolarjev, seveda v frankih po dnevnem kurzu, že naprej, kar je tudi res storila. Prefriganec pa je z denarjem izgginil, misleč si, da si ga device itak ne bo upala naznaniti, ker bi bila pri tem tudi sama v škripalih.

sto zaporedoma rušil njihove stara mejnike.

Pred Napoleonom se je tresla vsa zapadna, srednja, južna in vzhodna Evropa. Časi, ko je zmagoval advokatov sin iz sicilskega gnezda, so bili čudovito burni in nadvse zanimivi. Njegove armade so vzbujale grozo kakor črni oblaki nad poletnim poljem. Zmage, ki jih je dosegel na bojiščih, so povlečevale do absurdnosti. Že v strahu, ki je tresel povprečne ljudi pred njegovim nepričakovanim pojavom, kaže moč heroizma, ki se je vtelesil v Napoleonu.

In ko je bil v drugič pregnan na otok Sv. Helene? Živel je osamljen v priprosti kmetijski hiši in morda čutil v duhu, da se dviga proti njemu čez morje milijone pesti in milijone kletev. Evropski vladarji pa so bili na varenem »Sveta alianca« je držala krepko in — to je bilo glavno. Ko je Napoleon izdihnil, si je oddahnilo pol sveta. Zaničevani heroj se je pokazal dobrosrčnega človeka, ker je v svoji oporoki določil, da dobi mrtvo srce njegova žena. To lepo gesto so vsi nasprotniki prezrli. A nesmrtna republikanska Francija ni pozabila nanj. Prepeljala ga je v svoj božanski Pariz, da počiva med največjimi geniji in heroji galske rase. In danes — izza svoje velikanske zmage — se ob stoletnici Napoleonovega rojstva vrača na njegov grob, da ga izkaže čast in slavo. Saj vendar leži v teh kosteh lep del francoske kakor tudi evropske zgodovine. In takih kosti ni veliko v okoliščini minulosti... B.

Toda nauki, ki jih je povzel iz zgodovine človeštva Thomas Carlyle, niso s tem omajani in kult herojev ne more biti v pravi demokraciji nikaka pregreha. V herojih in v genijih je takorekoč zgoščena najvišja življenjska sila milijonov drugih in samo s pomočjo te sile so od narave zaznamovani individui razvili svojo velikausko stvarjajočo moč.

Tak heroj je bil tudi Napoleon. — Emerson ga je v svoji knjigi »Reprezentanti človeštva« označil kot moža dejanja. Menda je to njegova največja karakteristika. Tudi oni, ki smatrajo Napoleona za navadnega krvoloka in despota ter mu odrekajo vsako višjo duševno silo, ne bodo mogli tajiti, da je bila v Napoleonu čudovita moč dejanja, moč, ki ne ljubi ovinkov in stranskih poti, marveč udari povsod naravnost.

O življenju Napoleona se je nakopičila cela biblioteka; večja razširjenost kulture in razvitejši tisk sta omogočila, da je zgodovina bolj nego pri katerem drugem velemožu svetovne zgodovine zabeležila najmanjše podrobnosti iz najbolj vsakdanjih trenutkov njegovega življenja. In ni čuda, ako so se oni, ki so imeli več ali manj vzrokov za antipatijo do njegovih življenjskih stremiljenj, uporabili ravno te malenkosti, da dokažejo, da ni bil Napoleon nikak heroj, temveč vsakdanji filister, čigar duševne zmožnosti se niso nikdar dvignile nad poprečnost, katerega je pa odlikoval uprav zverinski egoizem. Še danes je precej močna struja, ki nasprotuje kultu Napoleona in te dni

smo brali v pariških listih, da bodo Napoleonovi nasprotniki priredili demonstrativni obhod povodom stoletnice njegove smrti. Torej smo še vedno preblizu, da bi mu bili odpuščeni vsi grehi, kakor so odpuščeni Karlu Velikemu, Hanibalu in mnogim drugim.

Vkljub vsemu temu pa je pojav Napoleona, ako abstrahiramo vse simpatije in antipatije ter ga promatramo kot zgodovinski objekt, brez dvoma velik dogodek v zadnjih stoletjih evropske povestnice. On je vstal iz megle vsakdanjosti v eni najkritičnejših dob francoske revolucije in zabil, da niso njeni plameni požgali vsega, kar je ustvarila do tistega časa nesmrtna Francija. S tem je sicer uničil revolucijo ni pa uničil njenih pravih tekovin. Reakcija, s katero je bil pogasil plamene prekucije, je bila pravzaprav pridobitev za njo, česar pa ni vedel nikdo v takratni zmedbi. Tudi Napoleon ne. On je rešil svobodo Francije s tem, da jo je zaslužil. Nasitil je svoje egoistične nagone, da je koristil splošnosti. Napoleonov pojav v času revolucije je bil potokaz k razvoju, ki je zakon življenja.

Napoleon je postal avtokrat. Zadušil je na domačih tleh vsa nasprotja, ki so mu križala načrte; podrl je mostove za svojo preteklostjo in se napotil kakor Aleksander čez meje svojega imperija, da si podredi ostali svet. V lastni državi je bil zakrknjen reakcionar, v Evropo pa je nosil bakljo revolucije. Proti njemu so se postavili največji sodobni vladarji, a »mali mož«, kakor je bil po svoji postavi, je z zaničljivo ge-

Ona pa je kljub temu to storila. Naznanih ga je radi goljufije in tako se je moral te dni zagovarjati pred sodiščem. Sprva so hoteli zapreti tudi njo, pozneje pa so zdravniško ugotovili, da boleha na histeriji ter jo oprostil, do čim so goljufa obsodili, ker je vzel denar, pa ni izvršil dela, za katero je bil plačan. Vsekakor zanimivo. Če se peča tudi še sedaj z mislijo na tako originalni samomor, o tem pa viri ne poročajo.

Dnevna kronika.

— Klerikalce strašno skrbi mariborski župan. S komunisti in socialisti so se brezuspešno pogajali in se seveda do blamirali. Zdaj pa so v strašni zadregi, ko se noče nikdo več z njimi pogajati. Tudi komunističen župan bi jim bil po godu, samo da ne bi zlezel na občinski prestol kak preklicani demokrat, tudi če bi se pisal dr. Rosina.

— Lojalni Srbi so povabili na svojo pravoslavno prireditev tudi klerikalce ter jih naprosili, naj stopijo njihovi zaupniki v tozadevni odbor. Toda nelojalni gosposdije okoli „Straže“ so smatrali to vabilo najbrže za provokacijo ter so soudeležbo odklonili. Medsebojnemu sporazumu med pravoslavni in katoliškimi Jugoslovenci to pač ne more koristiti.

— „Straža“ in novi poverjeniki. Ali je to politika, ko se venomer zaganja „Straža“ samo v poedine funkcionarje nasprotnih strank ter jih ob vsaki priliki blati in obklada z vsemi mogočimi osovčami? Ko je vladar imenoval za Ljubljano nove poverjenike iz vrst SKS, jih je „Straža“ pozdravila na svoj prostaki način ter jih prikazuje javnosti v taki luči, da mora zamoriti v ljudstvu vsako zaupanje do osrednjih uradov. Ali se s takim psovanjem utrjuje državna misel?

— Srbi — Italijani. V zadnji številki svojega lista ponatiskuje g. Prepeluh cele članke iz „Edinosti“ in „Goriške Straže“. V teh člankih se naši rojaki zavzemajo za avtonomijo pod Italijani. G. Prepeluh sklepa, da so temeljne misli primerne za — Jugoslavijo. Stvar je namreč taka: tudi mi smo prišli pod oblast tujega nasilnega plemena. Mi se nismo osvobodili temveč smo podjarmljeni! Zalosten simptom slovenske omejenosti, da nas mora g. Prepeluh v državi, ki je bila tudi zanj svobodna domovina, braniti s istimi sredstvi, kakor se branijo naši rojaki pred Italijani. Ali se je g. Prepeluh naučil pri prevajanju Machiavellija premalo ali — preveč?

— Na račun naše carinarne. Maribor je važen pred vsem radi tranzitne trgovine in kot obmejno mesto, kjer igra vlogo prehodne točke. Radi tega je tudi stavljal vso svojo bodočnost ravno na to dejstvo. Sikane carine, ki postajajo osobito zadnje čase od dne do dne strašnejše, pa groze, da mu odyzamejo še ta edini pomen. Vsled novih carinskih obločb o preizkavi potnikov in carinjenju, morajo vlaki, celo brzovaliki stati na našem kolodvoru včasih po celih pet ur. Tuje države, ki si lahko pomagajo z drugimi progami, ki ne sečejo našega teritorija, so že sklenile, da se bodo naših prog ogibale. Tako prenehajo avstrijski brzovaliki, namenjeni za Italijo. Skodo bo imela vsled tega edinole naša država, predvsem pa Maribor. Vsled tega bi bil skrajni čas, da bi se s temi neznosnimi šikanami carine prestalo.

— Premog za Maribor. „Lidové Noviny“ poročajo iz Moravske Ostrave, da je bilo tam pripravljenih 40 vagonov premoga iz ostravsko-karvinskega revirja, ki ga je naročila mestna občina mariborska. V zadnjem trenutku je pa prometno ministrstvo v Pragi odreklo izvozno dovoljenje, češ, da je izvoz v Jugoslavijo ustavljen in da je potrebno posebno uvozno dovoljenje iz Maribora. List pripisuje to prepoved sv. birokraciji, ker je ravno isto ministrstvo 4. aprila t. l. izdalo odredbo, glasom katere je dovoljen izvoz na vse postaje Jugoslavije. Na podoben način je nedavno prometno ministrstvo zavlačevalo odpravo 200 vagonov premoga, ki ga je naročila zagrebška občina in na to naročila odpovedala, ker ni mogla čakati na poznejšo dobavo. „Lidové Noviny“ zahtevajo, da se napravi konec tem birokratičnim šikanam 3. oddelka ministrstva za promet v Pragi.

— Anarhizem. Svoječasno, menda še pod dr. Juvanom, je stanovanjska komisija nakazala neko stanovanje podčastniku C.; ker pa je pozneje spoznala, da njegovi iz njega, soproge in mlajšega otroka obstoječi družini ne pripada stanovanje s štirimi sobami in kuhinjo, mu je nakazilo razveljavila. Tega pa g. C. noče priznati, zato je prišel v pondeljek s štirimi vojaki pred stanovanje ter hotel s silo vreči tamkajšnjo stranko na cesto, kar se mu pa seveda ni posrečilo. Mislimo, da tako nasilje meji že na anarhizem in da bi bilo tega gospoda dobro na merodajnem mestu poučiti, da se nahajamo v urejeni Jugoslaviji in ne morda v Albaniji.

— Tatvina. Josipu Šeguli, maturantu tuk. učiteljskega, ki stanuje Ob Jarku št. 4 je v noči od sobote na nedeljo neznan storilec ukradel iz spalne sobe 3 stajce in 3 pare spodnjih hlač v vrednosti 500 K.

— Izginil je. Adalbert Mesarič, roj. 1. 1903, sin Antona in Marije, doma v Mariboru, čevljarški vajenec v Kettejevi ul. je neznan kam izginil. Kdor bi vedel zanj, naj to sporoči policijskemu komisarijatu v Mariboru.

— Tatvina v javni bolnici. V noči od 30. aprila na 1. maja je nekdo vlomil skozi okno v kirurško sobo tukajšnje javne bolnice in odnesel odejo, vredno 300 K. Sumi se, da je storilec pacient. Dosedanje poizvedbe so bile brezuspešne.

— Izgubljeno in najdeno. Silvija Radič, stanujoča na Meljskem vrhu št. 60 je našla črni kožuhaški ovrtnik in ga izročila policiji. — Ga. Kristina Schwarz, zasebnica v Ciril-Metodovi ulici št. 24 je izgubila na Glavnem trgu ročno torbico, v kateri je imela ključ, robec, rožni venec in 200 K papirnatega denarja.

— Vlom v Studencih. V noči od nedelje na pondeljek so neznani storilci vlomili v prodajalno klerikalnega konzuma v Studencih pri Mariboru. Vrata v prodajalno so bila zaprta s tremi ključi, od katerih je imel zunanega in notranjega trgovski pomočnik, srednjega po poslovdia. Vlomilec so prvo in drugo ključavnico odprli s ponarejenimi ključi, srednjo pa vlomili. Odnesli so raznega blaga za moške in ženske obleke v skupni vrednosti 20.320 K. Da vlomilec v trgovini niso bili znani priča to, da se 5770 K gotovino, ki je ležala v miznici niso dotaknili. Orožništvo je uvedlo strogo preiskavo, vendar pa doslej še brez uspeha.

— Podpisani odbor je v svoji zadnji seji sklenil tem potom izreči dolžno, iskreno zahvalo prečistim damam in gospodom sočiniteljem pri simfoničnem koncertu na dan 19. 4. 1921 za tako trudopolno požrtvovalnost in vztrajnost pri vajah in koncertu. Pokazali so, da se dobi še v Mariboru lepo število za idealne cilje navdušenih, blagih, požrtvovalnih sre. Odbor goji prijetno nado in prosi, da bi blagovolili ljubitelje lepe umetnosti še nadalje podpirati Glasbeno Matice v njenih kulturnih ciljih. Odbor Glasbene Matice.

— Komunistična agitatorja. V pondeljek sta bila v Mariboru aretirana bivši urednik „Enakosti“ Tone Gmajner ter A. S., črkostavec, ker je policija izsledila, da sta bila s zvezi z v Marenbergu aretiranimi komunističnimi agenti, ki so prinašali v Jugoslavijo preko meje komunistične letake.

— Aretiran hajlovec. V soboto je bil aretiran v Mariboru znani hajlovec Rihard Weber, bivši tajnik „Heimstadta“ in „Hausherrnvereina“ ter sedanji tajnik mariborske evangelijske občine, ker je ponovno vzklikal „Hoch“ in „Heil Tirol!“, očitno radi plebiscita za priklonitev k Nemčiji. Obsojen je bil na osem dni polietjskega zapor. Značilna za tega nemškega junaka je sledeča šaljava dogodbica: Nekoč pa je g. policijski komisar dr. Senekovič pozval k sebi, ker je izzivalno pozdravljal na cesti vedno s „Heil“. Gospod komisar mu je pojasnil, da je to v Mariboru izzivanje, katero naj enkrat za vselej opusti. Weber mu je obljubil, da se bo potrudil, ko pa se je poslovil je pozdravil „Heil, Herr Doktor!“

— Cirkus „Slavija“. V Mariboru ob Tomšičevem drevoredu se je nastavljal čški cirkus „Slavija“, ki daje vsak večer predstave z raznoličnim in zanimivim sporedom. Ker so cirkusi danes radi prometnih in drugih težkoč redkost, bo mariborsko občinstvo gotovo pridno izrabilo to priliko.

— Ljudska knjižnica je v četrtek radi praznika zaprta. Prihodnje uradne ure bodo šele v nedeljo.

— Velika ljudska veselica olepševalnega društva določena na 5. junij t. l. se v prid sokolske prireditve preloži na 12. junij. V slučaju slabega vremena pa na prihodnjo nedeljo to je 19. junij. Društva naj se to pot resno blagovolijo ozirati na to prireditev, da ne bo škodljive konkurence, ker Olepševalno društvo nujno potrebuje obilo denarnih sredstev, da more res uspešno vršiti svojo obširno in težko nalogo. Ta ljudska veselica naj pokaže, da med našim meščanstvom le še ni zamrl čut dobrotvornosti in lepote, naj bo pa tudi vir obilnih dohodkov društva, zlasti še, ker bo ta veselica nudila vsem obilo najboljših in neprisiljenih zabave. Med drugim je na programu petje, dirka psov, tekna ženske, kakor tudi moške lepote, slikovit nastop narodnih noš in še mnogo drugega. Kdor želi sodelovati naj si bo v šotorih ali pa pri drugih programnih točkah, naj se osebno zglašuje v sredo 4. t. m. ob 17. uri v restavraciji Maribor, kjer se vrši tozadevni sestanek pripravljalnega odbora. Želeti je mnogobrojnega sodelovanja, da bo uspeh tem sijajnejši. Tudi pevska in druga društva se tem potom naprošajo in vabijo na sodelovanje.

— Češka narodna cerkev se je združila z našo pravoslavno, kar nam jasno dokazuje, da so začeli najširši sloji naroda samostojno misliti in se osvetiti tujih verig tudi v verskem oziru, je spravilo klerikalce ob pamet. Na svoj način smešijo Čehe in njihove najboljše može samo zato, ker so se oklenili narodne cerkve. Pa saj smo vajeni na to, da se „Straža“ nikdar ne poda v stvaren boj, temveč pozna samo osebnega.

— Postumia — Adelsberg. V hrvatskih trgovskih krogih še vedno ne vejo, da je Postumia in Adelsberg le tuja spakcedranka. Mesto se je zvalo, se zove in se bode na vse večne čase zvalo Postojna radi tega, ker je bilo je in bode na večne čase slovensko mesto. Torej: Pogranična stanica za carinjenje robe prema Italiji nije „Postumia“ niti „Adelsberg“ več Postojna.

— Za ravnatelja državnega zdravilišča v Rogški Slatini je imenovala deželna vlada slovenska Ivana Čefuto, dosedanjega ravnatelja biskupskih veleposestev v Djakovem.

— 3. maj — poljski praznik. 3. maj slave Poljaki kot narodni praznik. V Zagrebu so priredili na predvečer tega dne lepo uspehi poljski večer, na katerem je predaval prof. dr. Hlešič. Poljski rojaki-umetniki so peli in recitirali poljske pesmi. A Ljubljance, dolga vas? Kaj dela „Društvo ljubite“ ljev poljskega naroda, da ni nobenega glasu o njem?

— Konjerejski odsek štev. 2 kmetijske družbe za Slovenijo (Ivanjkovci) je sklenil na svojem rednem občnem zboru v Mariboru dne 21. marca 1921, da mora pri letošnjem ogledovanju in obdarovanju konj vsak konjerejec, ki ni član odbora pri vstopu k premovanju vplačati dvojno članarino. Pozivajo se torej vsi konjerejci, kateri še niso člani te velevažne organizacije, da prijavijo svoj pristop, ter vposljejo članarino 5 K za to leto. Pomniti pa je treba, da se sprejemanje članov zaključuje s 15. junijem 1921.

— „Novinar“, glasilo udruženja jugoslovenskih novinarjev, bo začel v kratkem izhajati v Beogradu.

— Preložitve predst. Fregolina. Radi nastalih tehniških težkoč se današnja predstava Fregolina v Götzovi dvorani preloži na 5. majnika t. l.

— Bivši ljubljanski podžupan dr. Karl Triller je odložil vsled bolehnosti čast občinskega svetnika. Na njegovo mesto pride prvi namestnik gospod Fran Planinšek, inšpektor Južne železnice.

— Naknadno žigovanje obveznic predvojnih in vojnih posojil. Finančni minister je odredil, da je zadnji rok za te prošnje 31. maj 1921. Priložiti je treba obveznice. Prošnje se pošljejo delegaciji ministrstva financ.

— V naše ljudske šole se z naredbo deželne vlade uvedeta dva nova predmeta: srbohrvaščina ter deška ročna dela.

— Samomor. Danes v torek ob četrtna 14. uro se je v svojem stanovanju v Gregorčičevi ulici št. 26, vstrelil lesni trgovec Lippert. Vzrok še neznan.

— Prvi maj v Beogradu. 1. maj je potekel popolnoma mirno. Dopoldne so hoteli prirediti komunisti, 1000 po številu, zborovanje na Topčiderju. Ko je policija prišla, so se zborovalci na prvi poziv razšli.

— Iz dežele „miru in reda“. Iz Ravne poročajo: Fašisti so hoteli na dan 1. maja izobesiti rdečo-črno zastavo. Pri tem so jih zalotili komunisti in jih napadli. Med spopadom je bila 1 oseba ubita in dve ranjeni.

— Porušeno ameriško mesto. Iz Washingtona se poroča, da je razrušil Tornado mesto Brayton v državi Missisipi.

Kultura in umetnost.

x Odbor Glasbene Matice javlja, da na občo želja ponovi dne 11. maja ob pol 20. uri v Götzovi dvorani koncert društvenega orkestra. Cene so polovične, na kar opozarjamo posebno šolske oblasti in širše sloje našega ljudstva.

x Vojnovičeva „Gospodja sa suncockretom“ v filmu. Te dni predvaja mariborski bioskop Vojnovičevo dramo „Gospodja sa suncockretom“ (Gospa s solnčnico). Drama je prirojena za film ter radi tega precej spremenjena, vendar pa je v glavnem motivu in misli ostala ista. Film je delo zagrebške filmske družbe „Bosnia“ ter so posnetki izgotovljeni v naši Dalmaciji. Osobito lepi so posnetki iz Dubrovnika in Splita.

x Planinski Vestnik, XXI. letnik, 1921, št. 2, je izšel s sledečo vsebino: Mesečnik v planinah (Janko Mlakar), Kanja vec in Vršac (dr. H. Tuma), Na izvoru Miljarke (R. Maldini-Wildenhainski), Slika Kamniške Bistrice, Društvene vesti, Obzor. — Planinski Vestnik izhaja desetkrat na leto ter znaša naročnina 70 K na leto. Priporočamo to krasno revijo vsem članom. Naroči se pri Osrednjem odboru SPD v Ljubljani.

x Najden grob Sandora Petőfija. Vse do zadnjega časa Madžari niso vedeli za usodo enega svojih največjih pesnikov Sandora Petőfija. Petőfi je izginil v bojih leta 1849. Eni so trdili, da je padel in bil pokopan v skupnem grobu, drugi pa, da so ga Rusi ujeli in da je umrl vsled gladi v nekem sibirskem rudniku. Kakor pa sedaj poročajo iz Budimpešte, so odkrili Petőfijev grob v kraju Oralya—Boldogfalva. Kostni bodo izkopali in z velikimi slavnostmi prenesli v Budimpešto. Petőfi je bil, kakor vsi najodličnejši madžarski „pesniki“ — slovanskega rodu in se je pisal Petrovič.

Sokolstvo.

o Sokol v Mariboru priredi v sobota, 7. maja v Narodnem domu družben večer s telovadnim nastopom članov in članic ter sodelovanjem vojaške godbe. Začetek telovadbe točno ob 20. uri, po telovadbi prosta zabava s plesom.

o Za trgovski in obrtni naraščaj Sokola v Mariboru sta darovala brat dr. Franjo Rosina 101 krono in brat Janko Grivec v Ormožu 40 kron. Darovalcema izreka odbor iskreno zahvalo!

o Clanske legitimacije in znake prične izdajati odbor Sokola v Mariboru v torek, 3. maja od 18. do pol 20. ure v prvi sobi restavracije v Narodnem domu in nadalje vsak torek in četrtek ob tej uri, ob nedeljah in praznikih pa od 10. do pol 12. ure. Vsak član ali članica se mora osebno zglašiti in izkazati, da je poravnana članarina za zadnje tri mesece. Seboj je prinesiti fotografijo v vizitnem formatu. Legitimacija z znakom stane 12 K. Slike napravljajo po znižani ceni za sokolska društva fotograf Vlačič v Gosposki ulici.

o Okrožje Mariborske Sokolske župe priredi za društva marib. okrožja javno telovadbo dne 5. junija 1921 v tuk. vojaški realki. Društva se naprošajo da ne prirede na ta dan drugih prireditev, ker je čisti dobiček namenjen za Sokola v Studencih in zlet w Osijek.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V torek 3.: „Tiha sreča“. Abon. A—31.
V sredo 4.: „Netopir“. Ab. C—30.
V četrtek 5.: „Galatea“ in „Ksenija“. Izven abonementa.
V petek 6.: Zaprtlo.
V soboto 7.: „Obit gospe Warrenove“. Ab. B—34.

Sport.

Dirkalno društvo Maribor priredi kakor lansko leto tudi letos na binkoštno nedeljo in ponedeljek veliko dirkalno tekmo na tezenskem vežbališču. Priglasilo se je že mnogo tekmovalcev. Potek dirke obeta biti velesprejem, na kar cenj. občinstvo že danes opozarjamo. V kratkem sledi natančno poročilo, ki vsebovalo podrobnosti o tekmi in tekmovalcih.

Athletika, Celje: Sportvereinigung „Rapid“ 1:1 (1:0). Vkljub slabemu vremenu se je odigrala minulo nedeljo na prostoru „Rapida“ prijateljska tekma med celjskimi „Athletiki“ in mariborsko SV „Rapid“. „Rapid“ je nastopil v ojačeni formi ter vključil temu bil skoro stalno v obrambi. Sicer pa ne odgovarja rezultat razmerju sil, ker se ni razvila igra na deloma preplavljenem igrišču tako, kot bi bilo pričakovati. Očividno, skoro stalno, premoč Celjanov se je posrečilo „Rapidu“ v 25. minuti druge half-time po edenajst-metrovki egalizirati. Celjani so napadali še nadalje, toda brez uspeha. Koti so bili 10:2 za Celjane. Sodil je g. Suput. Občinstva je bilo precej.

Zdravstvo.

Serum proti jetiki. Francoski zdravnik in učenjak Spaligha je priobčil te dni v Parizu rezultate dolgoletnega proučevanja tuberkuloze. Dr. Spaligha je leta 1913 in 1914 zdravil jetične po svoji novi metodi s cepitvijo. Vbrizgaval jim je v presledkih razne serume. Več njegovih pacientov je na to prebilo štiri leta na fronti, odkoder so se vrnili brez vsakega znaka tuberkuloze. Zdravniki, ki so prisostvovali Spalighajevim predavanjem, so enoglasno izjavili, da bo njegova metoda zdravljenja brezdvomno povzročila prevrat v zdravljenju tuberkuloze.

Nova metoda zdravljenja. V neki bolnici na Dunaju so se vršili zanimivi poizkusi zdravljenja raznih bolezni z vbrizgavanjem sladkorja v krvne žile. V dveh slučajih težke obolenosti po bronhijalnem kataru so se poizkusi tako dobro obnesli, da so bili bolniki v par dnevih zmogni zapustiti bolnico. Tudi pri rebrnci z eksudatom so se dosegli povoljni uspehi. Osobito olajšano pa je narkotiziranje pri težkih operacijah, če se sladkor vbrizgava v krvne žile na mestu operacije 10 do 13 ur pred operacijo. Tudi očesne operacije so mnogo lažje, če se preje izvrše sladkorne injekcije. V tej bolnici se nadaljuje s poizkusi.

Gospodarstvo.

Borza 2. maja.

Curih: Berlin 8.52, New York 567.50, London 22.57, Pariz 43.95, Milan 27.22, Praga 7.70, Budimpešta 2.85, Zagreb 4.00, Varšava 0.68, Dunaj 1.50, avstrijske žigosane krone 0.94.

Zagreb: Berlin 221—222.25, Italija 682—686, London 561—0, New York 138—139, Pariz 1065—1070, Praga 193.75 do 194, Svica 2450—2470. Valute: Ameriški dolarji 137.50—138, avstrijske krone 23—24, carski rublji 60—65, češko-slovaške krone 192—0, francoski franki 1050—0, napoleonidori 480 do 485, nemške marke 219—222, romunski lei 220—0, souvereigni 255, italij. lire 665—670, turške lire 512.

Dunaj: Ameriški dolarji 635—639, nemške marke 982—994, angleški funti 2545—2565, francoski franki 4287 do 5027, italijanske lire 3038—3105, jugoslovanske dinarji 1809—1829, poljske marke 75.50—77.50, švicarski franki

11.275—11.325, češko-slovaške krone 880.00—886, madžarske krone 314.50 do 317.50.

Gospodarska razstava v Pragi.

Od 12. do 17. maja t. l. bo odprta v Pragi gospodarska razstava, ki bo predstavljala veliko tržišče gospodarskih strojev. Razstava bode razdeljena po strokah v več velikih oddelkih. Močna češko-slovaška industrija gospodarskih strojev je izgotovila za to razstavo velik izbor najmodernejših vrst; specijelno za razstavo izdelanih, kateri služijo za obdelovanje zemlje in za predelavanje poljskih pridelkov. V dveh velikih paviljonih se bodo nahajali lani proizvedeni, počeni od semena pa do gotovih produktov, a z njim v zvezi bode tretji paviljon, v katerem so bile do sedaj razstavljene razne dragocenosti, a sedaj bode služil za razstavo srbskega narodnega pletenja in za razna druga srbska narodna dela. To izložbo priredi „Kolo srpskih sestara v Beogradu“. V keramičnem oddelku se bodo videle novosti češko-slovaške industrije v ti stroki in sicer peči, tlakovine, kopalnice, razni predmeti za urejanje kuhinj in pekaren, kakor tudi stroje za izvrševanje opekarne obrti, po najnovem načinu. Melioracijska skupina bode predstavljala vse v ta obseg spadajoče, kar je v Češko-slovaški bilo do sedaj storjeno, in sicer: regulacije, sušenje in močenje tal, rekultivacije, regulacije, zbiranje in odvajanje vode, preizkušanja tal ter mapiranje in izkoriščanje vodne sile itd. Za sprejem gostov in njih obiskrbo je preskrbljeno. Iz naših krajev odide na to razstavo precej močna ekspedicija interesiranecev pod vodstvom g. ministra Puceljca. Naše ministrstvo je votalo znesek 200.000 dinarjev v svrhu, da se morejo razstave vdeležiti tudi poljedelci naše države.

g Trgovina suhih češpelj. V Zagrebu se plača na debelo za suhe češpelje etuirane v zabojih po K 16.5—17 za kg. Franko embalaža, a za merkantilno robo v vrečah po K 12.5—13 za kg. Vsled povoljnega vremena je izgled za letošnje trgatve češpelj precej ugoden. Letos se je izvozilo v: Nemčijo 614, Avstrijo 218, Italijo 98, Ogrsko 39, Anglijo 24, Svico 19, Belgijo 7 in Dansko 2 vagona suhih češpelj. More se reči, da je od 521 vagonov, ki so bili razposlani iz Bosne, odšlo še devet deset in v inozemstvo.

g Stanje žetve. Posnemamo po „Süds. Lloyd“: Iz pisarne hrvatsko-slavonske gospodarske družbe kot središčnega udruženja v Zagrebu se poroča, da se je stanje žetve po izdatnem dežju, ki je padel zadnje dni, zelo zboljšalo. Po podatkih iz meteorološkega inštituta znašajo padavine od 16. t. m. v Cirkvenici 189 mm, v Karlovcu 45 mm, Lepoglavi 70 mm, Ljubljani 105 mm, Zagrebu 47 mm, Veliki Kikindi 14 mm, Brodu n./S. 8 mm, Sarajevu 14 mm, Mostaru 59 mm. Iz tega je razvidno, da je padlo v izhodnih pokrajinah največ dežja. Vendar je pa bilo v naših krajih toliko padavine, da popolnoma zadošča rastlinam, ki so se od dolge suše opomogle in da se lahko nasajuje koruzo, kakor pa še kažejo razni znaki, še ne bode dežja tako hitro konec, vsaj v vzhodnih krajih ne, vendar pa to nikakor ne bode slabo vplivalo na rastline.

g Brzjavni promet z Dalmacijo. Zasenbi brzjavai promet v Dalmaciji se je vpostavil s Kninom, Mučom, Drnišom, Siverićem, Kistanjo, Dobrovacom, Pagom, Novoljo, Unešićem in Perkovičem.

g Prepovedan uvoz in izvoz madžarskega denarja. Vsled predstoječega žigosanja madžarskih bankovcev, naznanja službeni list naredbo, s katero se prepoveduje uvoz bankovcev Avstro-ogrske banke z madžarskim žigom v teritorije, ki se nahajajo pod madžarsko upravo, izvzemši slučaje, ako da izrecno dovoljenje finančno ministrstvo. Potniki, ki potujejo preko Madžarske, smejo brez naročitega dovoljenja vzeti s seboj le 4000 madžarskih kron. Uvoz bankovcev po 1000 in 10.000 kron pa je sploh zabranjen.

g Carinski uvoz potrebščin za ruske begunce. Ekonomsko-financijski odbor ministrstva je določil, da se za potrebščine, ki se uvažajo za obiskrbo ruskih beguncov, plača le polovico navadne carine.

g Milanski semenj. V Milanu je odprt trgovski semenj vzorcev, in je pričakovati, da bode v vsakem pogledu boljše vspel, kakor lanski. Površina meri 300.000 kvadratnih metrov, a dolžina 10 km. Poleg Italijanov je zastopanih na temu semenju še 16 drugih narodov. Nemci imajo 234 izložnikov. Angleška je poslala tja 10 ton vzorcev. Najbolje so zastopane mehanične in elektrotehnične industrije. Kar se avtomobilne industrije tiče, je najbolje zastopana Amerika. V vsem je izložilo 3000 trdk svoje vzorce.

Razno in humor.

Odgovor Vilčeta. Neki zdravnik, kateri je bil obenem nadzornik nedeljske šole v mali vasi je nekoč stavil dečku sledeče vprašanje: „Vilček, ti mi daj povedati kaj mora storiti človek ako hoče iti v nebasa.“ Vilček: „Umreti mora.“ „Zares“, je rekel zdravnik, „toda povej mi kaj mora storiti še prej kot umrje.“ Vilček: „Poprej mora zboleti in poslati po vas.“

Opis čudeža. Nekega črnca so vprašali, da pove, kaj je čudež. Povedal je takole: „Včeraj sem korakal po poti na deželi in opazoval pokrajino. Pod nekim

drevesom sem zagledal kravo, ki je mirno prežvekovala. Ko sem šel nekoliko dalje sem prišel do pet čevljev visoke koprive, še nekoliko dalje je rastle drevo, na katerem je sedel ptič in žvrgolel svojo pesmico. Sedaj, če bi mesto vsega tega videl, da bi prej omenjena krava sedela na vrhu pet čevljev visoke koprive in žvrgolela kot ptič, tedaj bi rekel, da je to čudež.“

Prikupljivo. Po uradnih opravih pride gospod sodnik v večjo vas na kmetih, kjer je bilo polno beračev in postopačev. Zatoraj naroči županu, naj mu čez mesec dni naznani, če je že kaj bolje v tem oziru. Točno čez štiri tedne dobi sodnik to-le sporočilo: „Odkar ste bili Vi, gospod sodnik, tukaj, ni nobene lumpa več videti.“ Završnik župan.

Nevaren smeh. Mati: „Kaj ti pa je, Janezek, da se jokaš?“ Janezek: „Ata se je vdaril s kladivom po prstu.“ Mati: „No, no, pa zato ni treba jokati, rajši bi se smejal.“ Janezek: „Saj sem se!“

Ne pozabi naročnine!

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Fran Voglar.

Mala oznanila

Moderna svilen obleka se prod. Koroska cesta št. 43, vrata 5. 606

Dobro ohranjeno moško kolo se jako poceni prod. Vpraša se v Cankarjevi ulici št. 1 pri hišniku.

Nova vila na Tržaški cesti se prod. Pojasnila daje gostilna Kliček, Tržaška cesta. 609

V mlinu Ivana Beziak v Framu

se ne bode od 1. do 15. majnika t. l. izdelovalo olje za kmete. 604 2—2

Drobni koks

se odda v Prvi mariborski tvornici briketov, Komenskega ulica (ko-roški kolodvor). 605

Gonilni jermeni

za stroje v vseh širinah od 30 do 200 mm v zalogi pri Ivanu Kravos, sedlar, Aleksandrova cesta 13. 180

Primorci!

Naznanjam, da sem odpr. novo higijenično brivnico.

Za prvovrstno in čisto potrebo jamčim. 268

Vjekoslav Gjurić primorski begunc. Maribor, Jurčičeva ulica št. 9.

Rezervirano

za trdko Rudolf Bizjak
urar, draguljar in optik

MARIBOR
Gospodarska ulica.

Prvovrstna mesarija

v sredini mesta Maribora, z večjo množino odjemalcev kakor so vodov in hotelov, se prod. Vpraša se pri anonimnem in informacnem zavodu „Vedež“, Maribor, Slovenska ul. 6. 608 3—1

Coloniale Olandese, Trst

oddaja 20.000 kilogramov

la anglešk. kristal. boraksa

v vrečah bruto per neto franko, zacinjeno od skladišča Ljubljana po ital. lir 5— za kilogram pri prevzemu najmanj 1000 kilogr. po ital. lir 4.80 za kilogram.

Vpraša se pri

Jadranski banki

podružnica Ljubljana
komisijski oddelek. 596 2—2

Singer
Singer
Singer
Singer

šivalni stroji

šivanke

nadomestni deli

strojno olje.

Velika pošiljatev iz Amerike dospela. Dobi se samo naši podružnici

Singer šiv. stroji Bourne & Co. New York

podružnica Maribor, začasno Dravska ulica 10.
Ugodni plačilni pogoji na obroke.